

Veranderen van naam of voornaam

Federale overheidsdienst
Justitie

.be

Wie zijn naam of voornaam wil veranderen, kan dat onder bepaalde voorwaarden. De procedure voor de verandering van voornaam verschilt lichtjes van die voor de verandering van familienaam. Veranderen van voornaam is het meest eenvoudig.

Deze brochure, die rijkelijk geïllustreerd is met verschillende voorbeelden, legt uit in welke gevallen een verzoek tot verandering van naam of voornaam zal worden geaccepteerd. Verder vertelt ze u ook wat u precies moet doen om een verzoek in te dienen en informeert ze u over de verdere te volgen stappen.

Inhoud

Voorwaarden4

Procedure tot naamsverandering6

Wie mag een procedure tot naamsverandering indienen? 6

Hoe een verzoek indienen? 6

Welke stukken en documenten moeten de aanvraag vergezellen? 8

Wat gebeurt er daarna? 9

Kan ik onmiddellijk mijn nieuwe naam gebruiken? 10

Geldt de naamsverandering automatisch voor mijn kinderen 12

Wat zijn de procedurekosten? 14

Hoelang duurt de procedure? 15

Heeft de naamsverandering gevolgen voor de afstamming? 15

Procedure tot verandering van voorna(a)m(en) 16

Is de procedure dezelfde wanneer ik mijn voornaam wil veranderen? 16

Hoelang duurt deze procedure? 19

VOORWAARDEN

Een persoon mag van naam en/of voornaam veranderen wanneer voldaan is aan bepaalde strikte voorwaarden die zijn vastgelegd in de wet¹. Die wet voorziet in de volgende beginselen:

- › De verandering van de naam en/of de voorna(m)en is geen recht maar enkel een gunst die respectievelijk bij koninklijk besluit of bij ministerieel besluit wordt toegestaan.
- › Voor de bij de wet bepaalde naam en de door de ouder(s) gekozen voornamen geldt het beginsel van de vastheid van naam en voornaam dat van openbare orde is. Op grond hiervan kunnen personen worden geïdentificeerd. Bijgevolg is het aan de Koning om de grond van een verzoek tot naamsverandering te beoordelen en aan de minister van Justitie om gevolg te geven aan een verzoek tot voornaamsverandering.
- › De naamsverandering wordt slechts uitzonderlijk toegestaan op voorwaarde dat het verzoek gesteund is op ernstige redenen. Bovendien mag de nieuwe gevraagde naam geen aanleiding geven tot verwarring en de verzoeker of derden niet schaden.
- › De procedure tot naamsverandering kan alleen worden ingezet wanneer geen enkele andere procedure tot het gewenste resultaat kan leiden (bijvoorbeeld vordering tot wijziging van de geboorteakte in geval van vergissing bij de opstelling van de akte, vorderingen inzake de afstamming). Het gaat om een aanvullende procedure die niet mag worden verkozen boven een eigenlijke vordering of procedure.

- › De voornaamsverandering kent soepelere voorwaarden. Het verzoek moet eveneens met redenen gepaard gaan, maar de wet bepaalt dat enigerlei redenen volstaat. Dat neemt niet weg dat de gevraagde voornamen evenmin aanleiding mogen geven tot verwarring en de verzoeker of derden niet mogen schaden.

¹ Wet van 15 mei 1987 betreffende de namen en voornamen (BS van 10 juli 1987)

PROCEDURE TOT NAAMS- VERANDERING

Wie mag een procedure tot naamsverandering indienen?

Om een verzoek in te dienen, moet u ofwel:

- › de Belgische nationaliteit hebben;
- › VN-vluchteling zijn;
- › staatloze zijn.

Hoe een verzoek indienen?

Wat moet het bevatten?

- › De volledige coördinaten van de verzoeker (adres, telefoonnummer en e-mailadres);
- › De gewenste nauwkeurige wijziging van de naam;
- › De ernstige redenen (van familiale, persoonlijke, sociaal-historische, administratieve, ... aard).

De betrokkene zelf of zijn wettelijke vertegenwoordiger dient het verzoek in.

Waar indienen?

Federale overheidsdienst Justitie

Dienst Voornaams- en naamsverandering
Waterloolaan 115
1000 Brussel

Voor een minderjarig kind

Een verzoek voor een minderjarig kind (jonger dan 18 jaar en niet ontvoegd) moet door beide ouders samen worden ingediend, zelfs wanneer zij gescheiden leven.

Indien de uitoefening van het ouderlijk gezag op grond van een vonnis uitsluitend aan één van beide ouders is opgedragen, is die persoon bevoegd om het verzoek alleen in te dienen. Toch kan tijdens de procedure naar de mening van de andere ouder worden gevraagd.

Enkele voorbeelden

- › *Ik heb een belachelijke naam waarmee ik vaak word gepest. Deze naam berokkent me nadeel. Ik dien een verzoek in tot naamsverandering want ik verkies de naam van mijn moeder te dragen of een afgeleide van mijn huidige naam.*
- › *Ik heb een kind na de geboorte erkend en ik heb binnen de wettelijke termijn geen verklaring tot naamsverandering ingediend. Nu wil ik graag dat het kind de naam van zijn vader draagt. De moeder van het kind gaat hiermee akkoord.*
- › *Sinds een paar maanden ben ik een genaturaliseerde Belg. Niettemin zorgt mijn vreemd klinkende naam voor ernstige integratieproblemen in België. Ik wil een eenvoudigere naam, een afgeleide naam of een meer Europese naam om mijn integratie te vergemakkelijken.*
- › *Ik heb een kind geadopteerd in het buitenland. De naam van het kind is door die adoptie evenwel niet veranderd, maar toch wil ik dat het mijn naam draagt.*
- › *Ik ben bipatride (iemand die meer dan één nationaliteit bezit) en ik draag verschillende namen in elk van de staten waarvan ik de nationaliteit bezit. Ik wil dat mijn naam wordt veranderd, zodat hij in elk land identiek is en ik zo heel wat administratieve rompslomp en verwarring kan vermijden.*

Welke documenten moeten de aanvraag vergezelen?

Volgende documenten moeten het verzoek vergezelen, en dat voor elke persoon die bij de naamsverandering betrokken is:

- › een letterlijk afschrift van de geboorteakte (geen uittreksel) of bij gebrek aan een geboorteakte, een plaatsvervangend document: geboorteattest van het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen;
- › een recent bewijs van verblijfplaats;
- › een bewijs van de Belgische nationaliteit of, voor de vluchtelingen en de staatlozen, een attest dat deze hoedanigheid bewijst;
- › een schriftelijke verbintenis de verschuldigde registratierechten te betalen wanneer het verzoek wordt ingewilligd (€ 49 of € 740 per begunstigde in geval van toevoeging van een naam of partikel of vervanging van een hoofdletter door een kleine letter);
- › een bewijs van goed gedrag en zeden, of een uittreksel uit het strafregister.

Opgelet

Elke adreswijziging tijdens de procedure moet worden gemeld aan de dienst Voornaams- en naamsverandering. Er moet tegelijk een nieuw bewijs van verblijfplaats worden toegestuurd of ingediend.

Wat gebeurt er daarna?

In sommige gevallen wordt het verzoek aan de gerechtelijke overheden overgemaakt die dan door tussenkomst van de plaatselijke politie de voor het onderzoek nuttige inlichtingen laten verzamelen. Tijdens dit onderzoek wordt bij de personen die betrokken zijn bij de gevraagde naamsverandering (de verzoeker, ouders, grootouders, broers, zussen, ...) gepolst naar hun mening over de procedure tot naamsverandering. Deze inlichtingen worden vervolgens bij wijze van advies verzameld en zijn geenszins bindend voor de minister in het kader van zijn beslissing. De resultaten van dit onderzoek zijn bestemd voor de dienst Voornaams- en naamsveranderingen bij de federale overheidsdienst Justitie. Zij zullen het dossier administratief behandelen.

Bijkomend onderzoek of aanvullende inlichtingen kunnen worden gevraagd aan de aanvrager, aan de gerechtelijke overheden of aan andere instanties, zoals de dienst Adel bij de federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken.

De dienst Voornaams- en naamsveranderingen stuurt vervolgens zijn advies en het dossier naar de minister van Justitie. Deze laatste beslist of het koninklijk besluit waarin de naamsverandering wordt toegestaan, aan de Koning ter onder-ekening wordt voor gelegd. Daarbij houdt de minister rekening met het beginsel dat de naamsverandering de uitzondering moet blijven.

De naamsverandering wordt bij koninklijk besluit toegestaan.

Kan ik onmiddellijk mijn nieuwe naam gebruiken wanneer die is toegestaan?

Neen. Het koninklijk besluit op grond waarvan de naamsverandering is toegestaan, moet worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Na deze bekendmaking kan elke belanghebbende zich binnen de 60 dagen tegen de naamsverandering verzetten. De Koning beschikt op het verzet bij een met redenen omklede beslissing. De vergunning wordt geacht definitief te zijn op het einde van die termijn of bij afwijzing van het verzet. De federale overheidsdienst Financiën (Administratie van de Registratie) krijgt vervolgens een afschrift van het besluit en levert het tegen betaling van de registratierechten af aan de verzoeker.

Binnen de 60 dagen na de registratie van het besluit dient de verzoeker het afschrift ervan te bezorgen aan de ambtenaar van de burgerlijke stand op het gemeentehuis. Die ambtenaar van de burgerlijke stand moet het beschikkend gedeelte van het besluit in de registers overschrijven. De naamsverandering wordt pas na die overschrijving van kracht. De andere administratieve formaliteiten (aanpassing van de bevolkingsregisters, wijziging van de identiteitskaart, ...) worden vervuld na de overschrijving van het beschikkend gedeelte van het koninklijk besluit.

De bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand is:

- › die van de plaats waar de begunstigde of een van de begunstigten is geboren;
- › die van de plaats waar de begunstigde of een van de begunstigten zijn gewone verblijfplaats heeft, wanneer geen van hen in België is geboren;
- › die van het eerste district van Brussel indien geen van de begunstigten in België is geboren noch er zijn gewone verblijfplaats heeft.

Wanneer het afschrift van het besluit niet binnen de voorgeschreven termijn (d.w.z. binnen de 60 dagen na de registratie) bij de bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand terecht komt, wordt het besluit als niet bestaande beschouwd. Dat betekent dat u uw naam niet kunt veranderen op grond van het uitgevaardigde koninklijk besluit en dat de naamsverandering enkel kan worden verkregen door het indienen van een nieuwe aanvraag, waarbij wordt overgegaan tot registratie en tot overschrijving van het koninklijk besluit binnen de wettelijke termijn.

Wanneer ik mijn naam mag veranderen, geldt de naamsverandering dan automatisch voor mijn kinderen?

De naamsverandering is automatisch van toepassing op de kinderen die geboren zijn na de indiening van het verzoek van de ouder die de naamsverandering heeft verkregen. Dit geldt alleen voor zover zij krachtens de wet de naam van die ouder moeten dragen.

Voor de minderjarige kinderen daarentegen die geboren zijn voor de indiening van het verzoek, geldt de naamsverandering alleen indien het verzoek ook tot hen was uitgebreid. Voor een dergelijk verzoek moet eventueel de mening van beide ouders worden gevraagd en moeten de documenten met betrekking tot het kind zijn overgezonden.

Een concreet voorbeeld

Ik heb mijn verzoek tot naamsverandering op 13 maart 2008 ingediend.

Op dat ogenblik had ik een dochter, Marie, geboren op 8 mei 2004. Sedertdien heb ik ook een zoon Kevin, die geboren is op 1 januari 2009.

Op grond van een koninklijk besluit van 17 augustus 2008 mag ik mijn naam veranderen. Marie was vermeld in mijn verzoek en werd ook opgenomen in het koninklijk besluit. De naamsverandering zal ook voor haar gelden en ik zal voor haar ook registratierechten moeten betalen. Voor Kevin, die na 13 maart 2008 is geboren en wettelijk gezien mijn naam moet dragen, is de naamsverandering automatisch en kosteloos.

Wat zijn de procedurekosten?

Voor de naamsverandering wordt een registratierecht van € 49,00 geheven.

Wanneer het gaat over een toevoeging van een andere naam, of een partikel aan de naam, of over een vervanging van een hoofdletter door een kleine letter, wordt dit recht verhoogd tot € 740. De Koning kan dit recht verminderen wanneer het besluit stoelt op gegronde redenen. Het verminderd tarief kan evenwel niet minder dan € 490 bedragen voor alle begunstigten samen. De vermindering geldt alleen wanneer (een van) de begunstigde(n), of hun ascendenten of descendenten aan het land buitengewone diensten hebben bewezen van vaderlandslievende, wetenschappelijke, culturele, economische, sociale of humanitaire aard (artikel 248 van het Wetboek van registratie-, hypotheek-, en griffierechten).

Bijzonder geval: wanneer iemand een toevoeging van een naam aan een andere betracht om zo de naam te kunnen dragen die bepaald is door de andere staat waarvan hij of zij eveneens de nationaliteit heeft, bedraagt het registratierecht € 49.

Elke begunstigde is de vermelde bedragen verschuldigd. De rechten voor de naamsverandering van de kinderen of van de afstammelingen worden evenwel met twee vijfden verminderd wanneer de vergunning bij een zelfde besluit tegelijk geldt voor een persoon en meer dan drie van zijn kinderen of afstammelingen (artikel 250, tweede lid, van voormeld Wetboek).

Hoelang duurt de procedure?

Momenteel duurt de procedure gemiddeld 1,5 à 2 jaar.

Dat is de gemiddelde duur, de werkelijke duur van de procedure kan korter of langer uitvallen. Dat hangt af van de bijzondere kenmerken van elk dossier en van de vereiste adviezen en raadplegingen.

Heeft de naamsverandering gevolgen voor de afstamming?

De naamsverandering heeft als enig gevolg dat de identiteit van de persoon wordt gewijzigd. Ze heeft geen enkele invloed op de afstamming en de gevolgen ervan. De afstamming is de ouderschapsband die een kind met zijn vader (vaderlijke afstamming) of met zijn moeder (moederlijke afstamming) verbindt.

De naamsverandering heeft eveneens geen gevolgen voor het ouderlijk gezag betreffende de minderjarige kinderen, het omgangsrecht of de erfenisrechten.

Om de afstamming te behouden of aan te passen, moet er een aanvraag worden ingediend bij de rechtbank van eerste aanleg die exclusief bevoegd is in deze materie.

PROCEDURE TOT VERANDERING VAN VOORNA(A)M(EN)

Is de procedure dezelfde wanneer ik mijn voornaam wil veranderen?

De procedure stemt voor een groot stuk overeen met de procedure tot naamsverandering, maar er zijn minder formaliteiten.

- › De vergunning wordt verleend bij ministerieel besluit (besluit dat is ondertekend door de minister van Justitie en niet door de Koning).
- › Er is geen bekendmaking van de vergunning in het Belgisch Staatsblad, noch een verzetstermijn van 60 dagen voor derden.
- › Het registratierecht is vastgelegd op € 490 ingeval de verandering van de voorna(a)m(en) wordt toegestaan.
- › In beginsel wordt het verzoek niet voor onderzoek gestuurd aan de gerechtelijke overheden. Het is dan aan de verzoeker om spontaan mee te werken aan de samenstelling van zijn dossier.

Het bedrag van het registratierecht kan evenwel worden vermindert tot € 49 indien de voornaam die men wil veranderen:

- › op zichzelf genomen of samengenomen met de naam, belachelijk of hatelijk is, of dit is omdat hij manifest ouderwets is;

Voorbeeld

*Mijn voornaam is sedert lange tijd niet meer gebruikelijk in België en leidt tot spot. Ik zal een vermindering van de rechten kunnen krijgen en dus slechts € 49 betalen. Mijn voornaam is namelijk belachelijk omwille van zijn manifest ouderwets karakter.
Voorbeeld: Albertinus.*

- › vreemd klinkt;

Voorbeeld

Ik ben van vreemde oorsprong maar heb de Belgische nationaliteit verworven. Ik zou liever een voornaam hebben met een meer Europese klank om mijn integratie te vergemakkelijken. Het is belangrijk dat de gevraagde voornaam inderdaad de integratie kan vergemakkelijken. Daarom kan de vermindering van de registratierechten niet worden toegekend ingeval de voorgestelde voornaam ook vreemd klinkt;

- › tot verwarring kan leiden;

Voorbeeld

Ik heb een vrouwelijke voornaam, Laurence, maar ben een man. Ik wil mijn voornaam vermannelijken tot Laurens om alle mogelijke verwarring te voorkomen.

Opgelet!

Het gevestigd gebruik van de gevraagde voornaam geeft geen recht op deze vermindering; in dit geval kan verwarring niet als reden worden ingeroepen.

Voorbeeld

Mijn identiteitskaart vermeldt de voornaam Maria terwijl ik altijd een andere voornaam heb gebruikt en iedereen me kent als Marleen. Ik wil deze voornaam officialiseren. In dit geval zal Maria geen vermindering kunnen krijgen en zal zij dus € 490 moeten betalen wanneer zij haar voornaam wil veranderen.

- › enkel verandert door de toevoeging of weglating van een leesteken of van een teken waardoor de uitspraak wijzigt (accent, koppelteken, umlaut ...);

Voorbeelden

Jean, Pierre (tweede voornaam) in Jean-Pierre, Nina in Niña, Therese in Thérèse, ...

- › afgekort wordt;

Voorbeelden

Frédéric en Fred, Emmanuel en Manuel ...

- › veranderd wordt voor transseksuelen.

Voorbeeld

Ik volg of heb een vergevorderde behandeling tot geslachtsverandering voor transseksualisme gevolgd en ik wil mijn voornaam aanpassen aan het geslacht dat ik ervaar. Ik moet een verklaring van een psychiater of een endocrinoloog voorleggen waaruit blijkt dat ik de voortdurende en onomkeerbare innerlijke overtuiging heb tot het andere geslacht te behoren dan datgene dat is vermeld in de akte van geboorte. Uit die verklaring moet eveneens blijken dat ik een hormonale substitutietherapie onderga of heb ondergaan.

Hoelang duurt deze procedure?

De gemiddelde duur bedraagt momenteel 6 maanden tot 1 jaar. Aangezien het ook gaat om een gemiddelde duur, geldt dezelfde opmerking als voor de naamsverandering.

INLICHTINGEN

Federale overheidsdienst Justitie

Dienst Voornaams- en naamsverandering
Waterloolaan 115
1000 Brussel

> per e-mail

naamsverandering@just.fgov.be

> per telefoon

maandag tot donderdag van 14u tot 17u
vrijdag van 9u tot 12u

02 542 67 01 (voornamen)

02 542 67 06 (voornamen)

02 542 66 75 (voornamen)

02 542 67 03 (naam)

02 542 67 01 (naam)

> per fax

02 542 70 23

Dienst Communicatie en Informatie

Waterloolaan 115

1000 Brussel

Tel.: 02 542 65 11

www.justitie.belgium.be